

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РОЗВИВАЄМО ГРОМАДЯНСЬКІ КОМПЕТЕНТНОСТІ: ДРУГИЙ КЛАС

НАШІ ІДЕЇ ДО ТЕМИ: УСЕ ПОВ'ЯЗАНО З УСИМ

Вправа:
ЯК
ВРЯТУВАТИ
НАШУ
ПЛАНЕТУ?

Мирослава Товкало
Лариса Панькевич
Оля Банах
Уляна Ільчишин

Київ – 2019

Матеріали для педагогів та батьків учнів другого класу із формування громадянської компетентності розроблено проектом «Розвиток громадянської компетентності учнів Нової української школи: перший цикл початкової школи», що реалізується Всеукраїнським фондом «Крок за кроком» у рамках Програми сприяння громадській активності «Долучайся!», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Pact в Україні.

Зміст матеріалів є винятковою відповідальністю Pact та його партнерів і не обов'язково відображає погляди Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) або уряду США.

Матеріали до теми «Усе пов'язано з усім» розроблено педагогами учасниками проекту:

Мирослава Товкало,

заступник директора Львівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти

Лариса Панькевич,

директор Дрогобицької спеціалізованої школи I-III ступенів №2

Оля Банах,

викладач Львівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, регіональний координатор проекту «Нова українська школа», тренер Всеукраїнського фонду «Крок за кроком»

Уляна Ільчишин,

вчитель початкових класів Дрогобицької спеціалізованої школи I-III ступенів №2

© Pact Inc., 2019
© Всеукраїнський фонд «Крок за кроком», 2019

Матеріали до теми «Усе пов'язано з усім»

Проблемне запитання / дослідницька проблема:

Чому господарювати у природі людина має відповідально?

Вправи: «Як врятувати нашу планету?»

Очікувані результати:

Учень/ учениця:

- ГЮ** - пояснює, чому природа важлива для людини;
 - пояснює, чому зберігати природу – обов'язок кожного;
 - залучає людей, зокрема й тих, які відрізняються від нього / неї, до спілкування, гри, навчання;
 - надає допомогу тим, хто її потребує, і висловлює вдячність за підтримку;
 - уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших;
 - визначає окремі зміни у ландшафті / краєвиді, пов'язані з діями людей;

- СЗО** - пояснює, що таке бути людиною;
 - порівнює вплив різних емоцій та почуттів на себе та інших.

- МОВ** - створює невеликі висловлювання на добре відому тему з різною метою спілкування, записує їх розбірливо рукописними буквами;
 - обговорює зміст і форму простого медіатексту (відеофрагмент), виявляє (з допомогою вчителя / вчительки) очевидні ідеї у простих медіатекстах;
 - висловлює думку про те, як факти, ідеї переглянутого можуть допомогти в конкретних життєвих ситуаціях;
 - визначає тему і головну думку простих візуальних медіатекстів;
 - висловлює власні думки і почуття з приводу прослуханих / переглянутих простих медіатекстів;

- ПРО** - сортує матеріали (папір, пластик, скло, метал);
 - пояснює, як бережливе ставлення до їжі, одягу, книжок, предметів побуту зберігає природу.

- ТЕО** - створює вироби із паперу, картону, за зразком та власним задумом самостійно;
 - аргументує послідовність та доцільність виготовленого виробу.

- МІО** - малює графічними матеріалами, фарбами.

Громадянські компетентності, які розвиваємо:

- ✓ відповідальність;
- ✓ уміння самостійно вчитися;
- ✓ вміння слухати та спостерігати;
- ✓ уміння співпрацювати;
- ✓ знання та критичне розуміння світу.

Ресурси:

1. пляшки пластикові (по 1 на групу),
2. бляшанки з-під кока-коли,
3. сухий клей (1-2 на групу),
4. ножиці,
5. аркуш А4,
6. пластилін,
7. великі аркуші картону,
8. кольорові фарби або фломастери.

Опис вправи:

1. Учитель оголошує учням про те, що сьогодні вони виконуватимуть важливий **проект «Як врятувати нашу планету?»**, мета якого – привернути увагу до проблем збереження довкілля. Завдання учнів – поміркувати над тим, як кожному з нас берегти природу, з'ясувати, скільки часу зберігається в землі поліетилен і пластик, і повідомити про це інших учнів школи та батьків, навчивши їх, як правильно сортувати сміття без шкоди для довкілля. Для того, щоб загострити увагу до проблеми порятунку нашої планети, учитель пропонує переглянути відеоматеріал на тему: [«Наскільки люди знищили природу»](#).

відео 1

2. Учитель пропонує учням поміркувати над змістом побаченого, відповідаючи на запитання:

1. Що найбільше вразило під час перегляду цього відеоматеріалу?
2. Які емоції викликає цей фільм?
3. Чи можуть учні бути байдужими до екологічних проблем? Чому ні?

Важливо дати можливість висловитися всім охочим і переконати тих, які вважають, що діти не мають багато можливостей для збереження природи, змінити свою думку.

3. Учитель об'єднує дітей у групи. Просить членів кожної групи прочитати текст і на основі цього тексту, переглянутого відео та власного досвіду записати чи намалювати найважливіші екологічні проблеми.

Етап виявлення проблем

Текст 1 для читання у групах

Пластикові пакети, пластикові пляшки для води, одноразові пластикові горнята для кави чи чаю, а також пластикові соломинки – усе це небезпечне сміття.

До 2050 року, – переконують науковці, – в океані буде більше пластику, ніж риби. Більша частина цього пластику потрапила з суші і була колись в наших руках.

Пластик шкідливий не лише для планети, але й для нас. Він не розкладається, виділяє отруйні речовини в ґрунт на сміттєзвалищах і в повітря – під час спалювання. Пластику найбільше з-поміж усіх інших видів сміття, а на його вивіз та переробку витрачається надзвичайно багато коштів і ресурсів.

Поліетилен не розкладається і не перегниває, його можна назвати «вічним сміттям». Час гниття бананової шкірки: 2 – 4 тижні, бляшанка розкладається 90 років, поліетиленовий пакет – понад 500 років, пластикова пляшка – 1000 років. Залишки їжі, шкірки фруктів та овочів, лушпиння картоплі – це органічне сміття. Його не можна викидати в пакетах, краще зберігати в окремому відрі з кришкою, а потім використовувати як добриво або виносити окремо в загальний контейнер.

Україна займає перше місце в Європі за кількістю непереробленого сміття і територією сміттєзвалищ. Тому мусимо щось робити. Нам жити в Україні тепер і в майбутньому.

4. Кожна група представляє свої проблеми, записані або намальовані на окремому фліпчартному папері в першому стовпчику таблиці. Учитель просить аргументувати учнів, чому вони так думають, і пропонує іншим групам ставити запитання.

Зразок таблиці

Яка проблема?	Що робити?
Багато пластикового сміття	
Використання поліетиленових пакетів	

5. Учитель просить учнів разом на основі переглянутого на початку відеоматеріалу, фрагменту тексту і власного досвіду вирішити, що можна зробити, щоб позбутися конкретної проблеми.

Етап висування пропозицій «Що робити?»

Текст 2 для читання у групах

Чи можемо ми, учні, щось змінити на краще?

Можемо. Адже зовсім нескладно замінити пластикові пакети на торбинки з тканини, пластикові пляшки – на скляні чи металеві.

Завжди можна носити із собою маленьку торбинку для покупок і модну флягу для води. При виборі товарів також потрібно звертати увагу на упаковку. Якщо не вдається знайти продукт без неї, тоді варто обрати упаковку з картону чи в скляному посуді. Пам'ятайте і перекажіть батькам – що менше купуватимемо пластику, то менше його будуть продавати.

Для зменшення кількості сміття існують дієві способи: купувати товар без упаковки, віддавати відходи на переробку, не купувати зайвого.

Зменшити площу сміттєзвалищ допоможе змінання пляшок, коробок, пакетів від соку і молока і викидання його до спеціальних контейнерів, які є майже в кожному дворі.

Ви можете відмовитись на день, тиждень або цілий місяць від усіх видів одноразового пластику або хоча б спробувати це зробити. У світі існує такий проект «Липень без пластику», де люди різних країн намагаються жити, не використовуючи пластикових речей.

Зразок таблиці

Яка проблема?	Що робити?
Багато пластикового сміття	Не купувати води в пластиковій упаковці Не вживати соломинок для пиття коктейлів Сортувати сміття
Використання поліетиленових пакетів	Користуватися торбинкою з тканини

6. Кожна група представляє напрацьовані пропозиції щодо збереження довкілля, учні ставлять запитання, уточнюють пропозиції.
7. Учителька просить учнів у групах зобразити в цікавій формі найважливіші речі, які вони напрацювали і які разом виконуватимуть. Бо потрібно переконувати інших людей, зокрема батьків, у тому, що маємо берегти природу.

Етап популяризації наших ідей

Як приклад, учитель наводить кілька плакатів і просить проаналізувати їх усім класом за такою схемою:

1. Про що розповідає нам цей плакат? Чого він нас навчає?
2. Чи він нам подобається? Чому?
3. Чи можемо ми дотримуватися пропонованих порад?
4. Чи буде складно їх дотримуватися чи ні? (напр. стискати/ сплющувати пластикові пляшки можемо вже сьогодні, на пошиття екоторби потрібно трохи часу)
5. Кому ми зможемо розповісти про головні ідеї нашого плакату?

Важливо, щоб учні звернули увагу не тільки на зміст плакатів, а й на їхню форму, відзначивши яскраві барви, цікавих персонажів, спосіб передавання змісту, шрифт.

Що робити щоб у нашої планети не сів акумулятор

економте воду

використовуйте багаторазові речі:
термочашки,
пляшки для води,
еко-торби,
контейнери для їжі,
металеві соломинки

економте світло

не купуйте зайвого

Сортування

Папір

Скло

Пластик

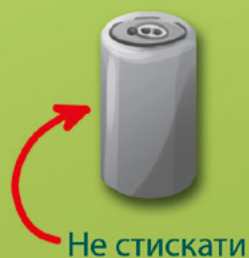
Метал

Комбінована
упаковка

Не
сортується

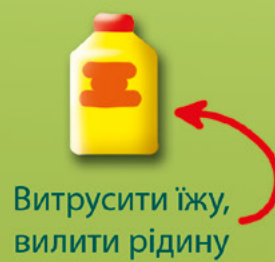
Не стискати

Стиснути
і прикрутити
кришку

Промити

Витрусити їжу,
вилити рідину

-
8. Учитель просить учнів створити колаж/ намалювати плакат, який би навчав учнів і батьків, як можна береги природу. Можна підказати учням, як порадили собі з цим завданням учні одного класу. Вони створили колаж, просто приклеївши до великого аркуша картону поліетиленовий мішечок, пляшку (у розрізі), бляшанку і написали навпроти цих предметів час їхнього гниття.
 9. Учні у групах виконують мистецьке завдання, обговорюють його суть, презентують результати групової роботи, що є ефективною рефлексією.